**Lausunto**
**Päivämäärä:** 12.6.2025

Eduskunnan lakivaliokunnalle
LaV@eduskunta.fi

# Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 57/2025 vp)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Ministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

*Poliittisen mainonnan valvontatehtävien keskittäminen ja Traficomin rooli*

Esityksen 2. lakiehdotus, laki verkon välityspalvelujen valvonnasta, kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle ja muutokset mainittuun lakiin on valmisteltu yhteistyössä ministeriön kanssa. Esitetyllä lain muutoksella tietosuojavaltuutetulle kuuluvat EU:n digipalveluasetukseen ((EU) 2022/2065, DSA) perustuvat tehtävät valvoa verkkoalustoilla näytettävän aatteellisen ja yhteiskunnallisen mainonnan avoimuutta siirrettäisiin pääosin valtiontalouden tarkastusvirastolle poliittisen mainonnan valvonnan selkeyttämiseksi ja keskittämiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa hallituksen esityksessä esitettyä valvontamallia ja poliittisen mainonnan avoimuuden valvonnan keskittämistä valtiontalouden tarkastusvirastolle. Ministeriö kannattaa edelleen tähän liittyen poliittisen mainonnan asetuksen kanssa osin päällekkäisen digipalveluasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a-c alakohtien valvonnan siirtämistä aatteellisen ja yhteiskunnallisen mainonnan osalta tietosuojavaltuutetulta tarkastusvirastolle. Ministeriö yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkökulmaan siitä, että tehtävien siirrolla selkeytettäisiin ja yksinkertaistettaisiin valvontaa sekä parannettaisiin poliittisen mainonnan asetuksen ja digipalveluasetuksen päällekkäisten velvoitteiden valvonnan johdonmukaisuutta sekä vältyttäisiin epätarkoituksenmukaiselta ja osin päällekkäiseltä tehtävänjaolta. Verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain muutoksella tarkastusvirastosta tulisi neljäs DSA:ta valvova viranomainen Suomessa ja se osallistuisi DSA-viranomaisten yhteistyöhön kansallisesti ja EU-tasolla. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom vastaa Suomessa DSA:n valvonnan koordinaatiosta viraston toimiessa asetuksen mukaisena digitaalisten palvelujen koordinaattorina.

Poliittisen mainonnan asetuksesta seuraa suoraan tehtäviä Traficomille, jonka tulisi asetuksen 22 artiklan 3 kohdan mukaisesti varmistaa poliittisen mainonnan asetuksen toimeenpanon kansallinen koordinaatio verkon välityspalvelujen osalta. Käytännössä koordinaatiotehtävä tarkoittaisi erityisesti tiedonvaihtoa Traficomin ja poliittisen mainonnan asetusta valvovien viranomaisten välillä sekä Traficomin osallistumista tarvittaessa poliittisen mainonnan asetukseen liittyvään rajat ylittävään yhteistyöhön digipalveluasetuksessa säädettyjen mekanismien mukaisesti välityspalveluja koskevissa tapauksissa. Poliittisen mainonnan asetuksen 22 artiklan 3 kohdan mukaisesta koordinaatiotehtävästä ei ole tunnistettu syntyvän merkittäviä lisäresurssitarpeita Traficomille tehtävien kiinnittyessä viraston nykyisiin DSA:n valvontatehtäviin ja rooliin digitaalisten palvelujen koordinaattorina. Ministeriö kuitenkin huomioi, että Traficomille seuraa useasta uudesta säädöksestä tehtäviä, jotka ovat vastaavalla tavalla vaikutuksiltaan vähäisiä. Tästä syystä

Traficomin resurssitarpeita olisi tarpeellista arvioida tulevaisuudessa laajemmin myös tehtävien kokonaisvaikutusten kannalta.

*Vaikutukset media-alalle*

Vaikka poliittisen mainonnan asetuksen sääntely koskee koko poliittisen mainonnan palveluketjua, kohdistuu merkittävä osa sääntelystä poliittisen mainonnan julkaisijoihin. Suomessa yksiä keskeisimpiä poliittisen mainonnan julkaisijoita ovat mediayritykset, jotka esimerkiksi julkaisevat sanomalehtiä tai harjoittavat radio- tai televisiotoimintaa. Tilanteessa, jossa kaupallisen kotimaisen median toimintaedellytyksiä heikentää esimerkiksi kallistuneet jakelukustannukset ja jatkuvasti kiristyvä kilpailu kansainvälisten digijättien kanssa, aiheuttaa poliittisen mainonnan asetus huolia, sen kannatettavasta ja hyvästä tarkoitusperästä huolimatta, kaupallisen median toimintaedellytysten heikkenemisestä entisestään sääntelytaakan kasvamisen myötä. Ministeriö yhtyy hallituksen esityksessä esiin tuotuun näkemykseen siitä, että poliittisen mainonnan häviäminen etenkin päätoimittajavastuun alaisista tiedostusvälineistä olisi demokratian toimivuuden näkökulmasta haitallinen kehityskulku. Ministeriö pitää siksi hyvänä, että hallituksen esityksessä on käytetty asetuksen jättämä kansallinen liikkumavara tavalla, jolla pyritään turvaamaan median toimintavapaus. Edellä mainituin perustein ministeriö edelleen kannattaa hallituksen esitykseen kirjattua näkemystä siitä, että viranomaisen valvontatyön lähtökohtana tulisi olla ohjaus ja neuvonta, jolla voidaan pyrkiä vähentämään sääntelytaakkaa ja siten edistämään median kilpailukykyä.